

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	ZŠ s MŠ Oravská Lesná 299
4. Názov projektu	Od rozvoja gramotností k úspechu v živote
5. Kód projektu ITMS2014+	312011T471
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia – prierezové témy
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Mária Kvaková
8. Školský polrok	1.9.2020-31.01.2021
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	https://zsoravskalesna.edupage.org

10.

Úvod

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia – prierezové témy je vytvorený pedagogickými zamestnancami, ktorí zastupujú vzdelávacie oblasti: Jazyk a komunikácia, Človek a príroda, Človek a hodnoty, Človek a svet práce, Matematika a práca s informáciami.

Dĺžka jedného stretnutia: 3 hodiny.

Varianta klubu: s výstupom (každý školský polrok).

Zameranie pedagogického klubu:

Pedagogický klub sa zameriava na rozvoj čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia v rámci každej zo vzdelávacích oblastí, ako prierezovej témy. Cieľom realizácie aktivít pedagogického klubu je zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov pre ďalšie zvyšovanie čitateľskej gramotnosti u žiakov a zlepšenie výsledkov žiakov v medzinárodnom testovaní PISA, v Testovaní 9 a Testovaní 5.

Činnosť pedagogického klubu sa sústreďí na to, ako zlepšiť výsledky medzinárodných meraní PISA a na možné spôsoby /cesty pre ich zlepšenie, na implementovanie medzi-predmetových vzťahov vo vzdelávacom procese, na identifikovanie problémov vo vzdelávaní a možné spôsoby ich riešenia, výmenu skúseností s aplikovaním nových progresívnych metód a foriem práce, výmenu skúseností s využívaním didaktických postupov a metód orientovaných na rozvoj kľúčových kompetencií

žiakov, výmena skúseností s využívaním nových progresívnych a moderných nástrojov na prevenciu závislostí, rasizmu, násilia a iných foriem/ druhov extrémneho správania (aktivity na posilnenie formovania správnych životných postojov mladých ľudí).

Systematickým rozvíjaním čitateľskej gramotnosti u žiakov dosiahneme elimináciu deficitných kognitívnych funkcií. Kognitívne funkcie sú v priamom vzťahu so schopnosťou žiaka byť úspešný v rôznych formách testovania a medzinárodného porovnávania vedomostí.

Ďalšie činnosti realizované v rámci pedagogického klubu:

- Tvorba Best Practice,
- Prieskumno-analytická a tvorivá činnosť týkajúca sa výchovy a vzdelávania a vedúca k zlepšeniu a identifikácii OPS,
- Výmena skúseností pri využívaní moderných vyučovacích postupov,
- Výmena skúseností v oblasti medzi-predmetových vzťahov,
- Tvorba inovatívnych materiálov za každú zo vzdelávacích oblastí,

Diskusné posedenia k preštudovanej odbornej literatúre.

Stručná anotácia

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia – prierezové témy sa zaoberal nasledujúcimi témami:

Veľtrh nápadov, integrovaná tematická výučba, inovatívne metódy vzdelávania, partnerská výučba.

Kľúčové slová

Čitateľská gramotnosť, inovatívne metódy vzdelávania, kritické myslenie, výmena skúseností, dobrá prax.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Zámerom nášho výstupu je popísať aktivity zrealizované učiteľmi, členmi pedagogického klubu na zasadnutiach pedagogického klubu čitateľskej gramotnosti- prierezové témy.

Priblíženie témy:

Čitateľská gramotnosť a kritické myslenie sú univerzálne spôsobilosti, ktoré robia žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Súčasťou čitateľskej gramotnosti je rozvoj komunikatívnych kompetencií žiaka, jeho čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a získané vedomosti.

Tieto aspekty je potrebné premietnuť nielen do osvojovania si poznatkov o jazyku (jazyková kompetencia), ale i o ich vhodnom použití v rôznych komunikačných situáciách (komunikačná kompetencia). Je potrebné vytvoriť väčší priestor na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť a schopnosť argumentovať.

Cieľom v tejto oblasti má byť rozvoj čitateľských a komunikačných schopností, ktoré majú viesť žiakov ku konštruovanej a aktívnej účasti v procese učenia sa. Na jednotlivých vyučovacích

predmetoch je nevyhnutne' využívať inovačné metódy a formy práce, porovnávať informácie z rôznych zdrojov, využívať multimedialne programy, pracovať s nesúvislými textami akými sú mapy, grafy, tabuľky a vyvodzovať vzťahy medzi informáciami.

Jadro:

Popis témy/problém

Problém:

Slovenská republika dosiahla v poslednom meraní PISA 2018 v čitateľskej gramotnosti výkon na úrovni 458 bodov, priemer krajín OECD bol 487 bodov. Tak ako vo všetkých predchádzajúcich cykloch, aj v PISA 2018 sa výkony slovenských žiakov v čitateľskej gramotnosti nachádzajú pod priemerom zúčastnených krajín OECD. Výkon porovnateľný s výkonom Slovenska majú krajiny Čile, Grécko a Ukrajina. Z krajín OECD dosiahli významne nižšie priemerné výsledky v porovnaní so SR žiaci z Mexika a Kolumbie. V porovnaní s rokom 2015 sa priemerný výkon našich žiakov v uvedenej oblasti zvýšil o 5 bodov, čo však nie je štatisticky významný rozdiel. Ak porovnáваме priemerný výkon našich žiakov s rokom 2009, kedy bola čitateľská gramotnosť poslednýkrát hlavnou sledovanou oblasťou, skóre našich 15-ročných žiakov zaznamenané v roku 2018 je významne nižšie o 19 bodov. V rizikovej skupine sa v PISA 2018 nachádza porovnateľné množstvo našich žiakov (31,4 %), ako bolo zaznamenané v štúdiu PISA realizovanej v roku 2015 (32,1 %). Oproti roku 2009 však percentuálne zastúpenie žiakov v rizikovej skupine v PISA 2018 narástlo (rozdiel predstavuje 9,1 percentuálneho bodu a je štatisticky významný). Títo žiaci nedisponujú ani najzákladnejšími čitateľskými zručnosťami, ktorých nadobudnutie je nevyhnutné pre ďalšie vzdelávanie.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

- oblasť: Veľtrh nápadov (dobrá prax)

Prezentácia nápadov:

1. vystúpenie:

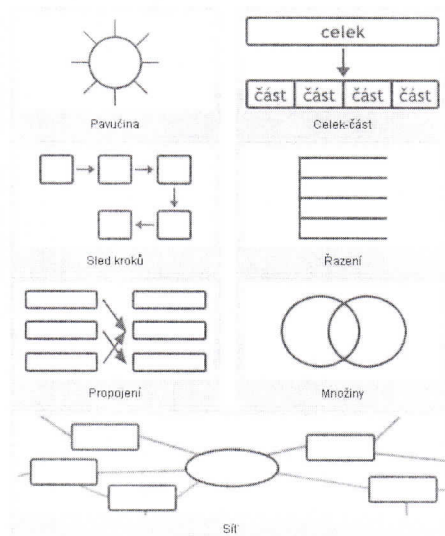
Metodické odporúčanie pre výučbu spoločensko-vedných predmetov s cieľom rozvoja čitateľskej gramotnosti prebiehalo prostredníctvom handout:

Pani učiteľka vysvetlila moderný spôsob práce s textom.

2. vystúpenie:

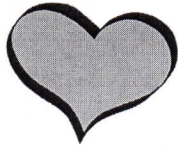
V druhom príspevku sa pani učiteľka zaoberala grafickým zhrnutím učiva, pričom čerpala z odbornej literatúry (R. Fisher: Učíme deti myslieť a učiť sa, Portál, 2011)

Na základe vlastných skúseností odporúča za vzdelávaciu oblasť prírodovedných predmetov aplikovať grafické zhrnutie učiva, pričom ide o inovatívnu formu práce s textom.

V treťom príspevku sme sa dozvedeli o využití metafory (prenesenie významu na základe vonkajšej podoby), ktorá zjednodušuje porozumenie, a to v prípade kognitívneho reťazca: konkrétne-abstraktné-konkrétne.

Pani učiteľka použila 2 obrázky, na ktorých demonštrovala aplikáciu metafory pri práci s textom v rámci spoločenskovedných predmetov.

Z analýzy vyplýva, že sa budeme aj naďalej venovať implementácií inovatívnych metód a foriem do praxe.

Efektívnou metódou, ktorou sa budeme zaoberať je napríklad projektová metóda. Koordinátorka klubu demonštrovala niekoľko ukážok dobrej praxe k uvedenej metóde. Pokračovali sme v diskusii, v ktorej sme si vymieňali názory napríklad aj na:

- spôsoby hodnotenia pri projektovej metóde,
- ako na kritéria, ktoré musia byť oznámené žiakom pred začiatkom projektu,
- typy školských projektov, kto má aké skúsenosti,
- otázky motivácie žiakov k účasti na projektových aktivitách a pod.

V diskusii vystúpili členovia pedagogického klubu s vlastnými ukážkami inovačných metód, s ktorými majú výborné skúsenosti.

Ukážka Best Practice:

Ukážka aktivity PRÁCA

Použitá metóda: brainwritting

Organizačná forma: skupinová práca

Žiaci v skupinách po 4-5 členoch majú za úlohu napísať čo najviac rôznych slov, ktoré sa u nich spájajú so slovom práca. Výsledky zapisujú na jeden list papiera v rámci skupiny.

Práca

- *Dobrá, plat, ťažká, ľahká, odborná, neodborná, zmyselná, nezmyselná, zodpovedná, čistá, náročná, prinášajúca úspech, prinášajúca sklamanie, nudná, nutná, tvorivá, flexibilná, rýchlosť, efektivita, vysoká kvalita, presnosť, perfekcionalizmus, elegancia, štandardizácia, úplnosť, pridaná hodnota, obširnosť, tím, spolupracovník, domáca, fyzická, duševná, šéf, zamestnanosť, nezamestnanosť, na dohodu, pracovný pomer, trvalá, dočasná, podnikanie.*

Skupiny výsledky brainwrittingu umiestnia (napríklad nalepia) na tabuľu. Nasleduje diskusia medzi žiakmi, ktorá skupina aké pojmy dokázala priradiť k slovu práca. Podčiarkneme slovo, ktoré napísala na papier každá skupina, nájdeme slová, ktoré napísala len jedna skupina.

Kladieme ďalšie otázky, napríklad:

- *Aké slová označujúce vzťahy ste našli v súvislosti so slovom práca?*
- *Aké slová označujúce pocity ste našli v súvislosti so slovom práca?*
- *Aké slová označujúce osoby ste našli v súvislosti so slovom práca?*
- *Ktoré slová z napísaných vyvolávajú u vás negatívne pocity?*
- *Ktoré slová z napísaných vyvolávajú u vás pozitívne pocity?*

Reflexia:

Žiaci si uvedomili

- s čím všetkým sa spája pojem práca;

- spojenie slov práca a zdroj:

- spokojnosti;
- sebarealizácie, radosti;
- zmyslu života.

Superlearning a otvorené učenie- vychádzajú z osobnostnej a humanistickej orientácie pedagogiky. Osobnostné koncepcie vychádzajú predovšetkým z orientácie na rozvoj osobnosti dieťaťa ako ústredného princípu výstavby pedagogickej teórie a praxe. Osobnosť je jedinečná a výchova musí túto jedinečnosť rešpektovať a rozvíjať. Za skutočný rozvoj osobnosti považujú dosiahnutie sebarozvoja človeka. Dieťa má byť vychovávané tak, aby čoraz viac dokázalo riadiť vlastný život. Dieťa má stále dostávať správu, že je hodnotné a schopné, aby bolo motivované k sebarozvoju.

Partnerská výučba- Best Practice

Z diskusie členov klubu vyplynuli tieto námety, ktoré boli v ďalšom kroku analyzované a navrhnuté – odporúčané k aplikácii:

Pred začatím partnerskej výučby odporúčame

Žiaci by sa najskôr mali naučiť, že sa o niečo musia spoločne podeliť, rozdeliť sa, dohodnúť sa, uzatvárať kompromisy, druhému pomôcť atď. Ak by sa tieto všetky požiadavky mali splniť naraz, pri jednom zadávaní úloh, môže spočiatku dôjsť ku problémom. Spočiatku musí byť jasno o výsledkoch a spôsoboch ich kontroly. Pre tento účel sú pre začiatok vhodné didaktické hry, alebo partnerské úlohy mimo vyučovania.

Interaktívne hry na podporu partnerskej práce vo dvojiciach napr.: na predstavivosť, hľadanie odlišností.

Riadená práca v skupine predpisuje:

Obsah, materiál, pracovné miesto, dobu trvania, druh činnosti, uloženie naučenej látky, spôsob kontroly výsledkov, výučbu skupiny, veľkosť skupiny a pracovné úlohy.

Voľnou prácou v skupine si overíme, ako dobre sa naši žiaci naučili tímovej práce.

Možnosti partnerskej výučby pre zvýšenie úrovne čitateľskej gramotnosti sme sustredili do týchto bodov:

- podnietime pozornosť žiaka,
- zvýšime motiváciu (práca vo dvojici),
- môžeme zadávať aj náročnejšie texty, nakoľko je tu možnosť rovesníckeho vzdelávania, prípadne využitia Vigotského princípu najbližšieho vývoja,

- vyššia úspešnosť žiakov pri práci s nesúvislými textami (porozumenie textu),
- ochota žiaka spolupracovať, byť v tíme, čo vedie k vyššej zodpovednosti pri vyhodnotení textu a tvorbe záveru – hodnotiaceho posúdenia.

Z týchto dôvodov odporúčame pokračovať v uvedených aktivitách.

Doplnenie – konkrétne závery:

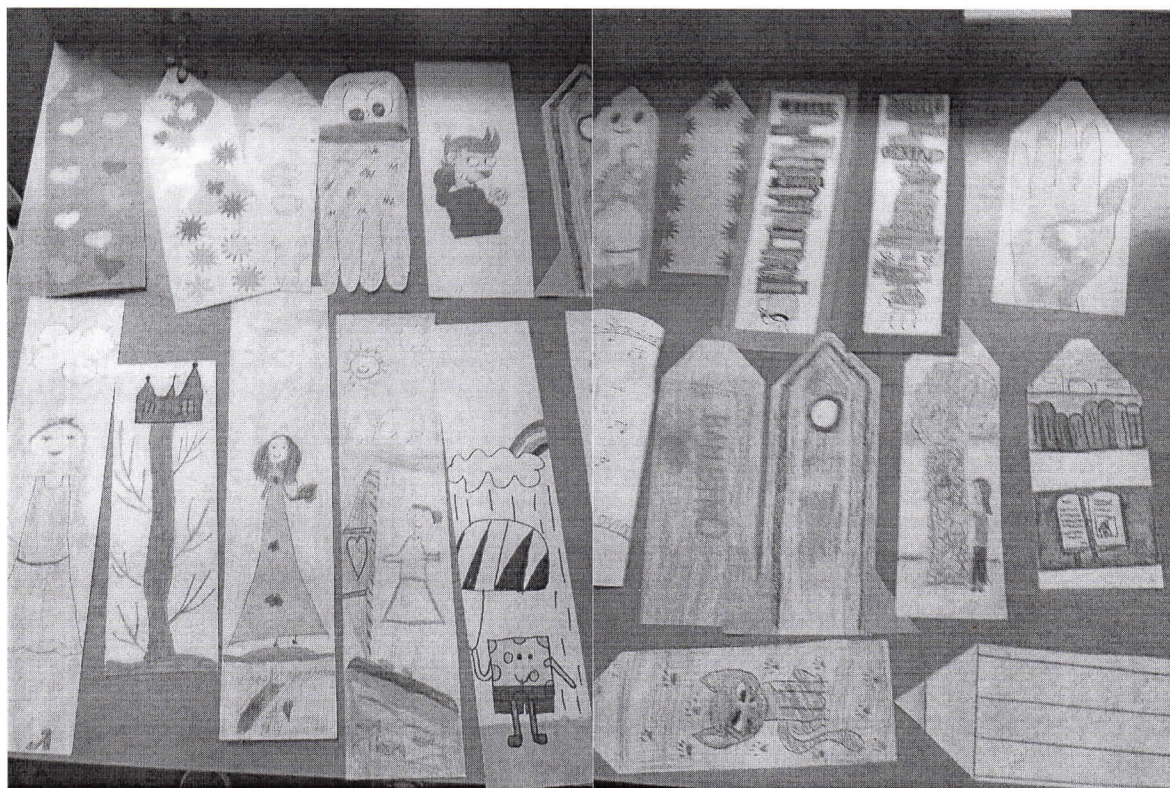
Mgr. Eva Demková ako konkrétny záver zo zasadnutí pedagogického klubu uviedla zmeny v rámci komunikačných jazykových kompetencií v ŠkVP, a to hlavne v zmysle ich možných kombinácií:

Čítanie	Písanie	Hovorenie
I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby. Realizácia motivačných rozhovorov v rámci príslušnej VO.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.
II. Pochopiť obsah textu. Realizácia celoškolskej súťaže s názvom: Porozumiem ti...		II. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.
III. Pochopiť kompozíciu textu. Zaradenie praktických cvičení.	II. Organizovať text z hľadiska kompozície. III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	IV. Štylizovať text.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu. Zaradenie praktík.	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov. VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

Mgr. Iveta Kozáková

Konkrétnym záverom z realizácie zasadnutí PK uviedla p. učiteľka: vyššia motivácia žiakov do zapojenia sa do súťaže Záložka do knihy. Uvedená súťaž podporuje čitateľskú gramotnosť žiakov a kritické myslenie.

Pani učiteľka pripravila odporúčania, aby výrobu záložiek učitelia doplnili rôznymi sprievodnými aktivitami zameranými na podporu kreatívneho čítania. Napríklad hodinami hlasného čítania, literárnymi kvízmi, recitačnými alebo čitateľskými súťažami, žiackymi besedami o prečítaných knihách, besedami s rodičmi alebo starými rodičmi žiakov o obľúbených knihách, besedami so spisovateľmi alebo s ilustrátormi, návštevami školskej knižnice alebo verejnej knižnice, rozhlasovými reláciami s cieľom priblížiť ceľ školskej komunite pridelenú partnerskú školu, vyučovacími hodinami zameranými na poznávanie jazyka, literatúry, histórie, kultúry či regionálnych zvykov.

Mgr. Viatrová si ako konkrétny výstup, ktorý vznikol na základe rozšíreného poznania, nových skúseností a zdieľania dobrej praxe, pripravila podklady do súťaže Európsky deň jazykov.

S uvedenými podkladmi oboznámila aj ostatných vyučujúcich.

Pri príležitosti Európskeho dňa jazykov vyučujúce na druhom stupni pripravili aktivity pre žiakov 5. – 9. ročníka. Vybrali sme zopár európskych krajín a našou úlohou bolo so žiakmi v jednotlivých ročníkoch objavovať dané krajiny. Žiaci pracovali v skupinách na zadaných úlohách, kde sa naučili základné frázy jazyka vybranej krajiny, spoznali kultúrne pamiatky, zvyky a žiaci sa zoznámili aj s kultúrou danej krajiny formou piesní a riekaniek. Žiaci siedmeho ročníka spoznávali Rusko a naučili sa azbuku, vyskúšali písať svoje mená a jednoduché pozdravy a frázy. Taktiež priniesli zo svojich zbierok hračiek typické ruské „matriošky“. Zaspievali si v karaoke verzii ruské piesne,

pripomenuli si rozprávky No počkaj a Máša a medveď. Podobne aj v iných triedach takto žiaci spoznali Poľsko, Nemecko, Veľkú Britániu, Francúzsko, Taliansko, Španielsko a nezabudli sme ani na našu krajinu a predstavili sme aj Slovensko a ukázali to, na čo môžeme byť právom hrdí.

Mgr. Srogoňová pripravila na základe skúseností získaných počas zasadnutí PK tzv. slávnostný zápis do knižnice.

V knižnici sme si čítali z knižky "O prváckom mačiatku". Bolo to zaujímavé. Taktiež každý z nás dostal kľúč a preukaz do knižnice. Kým sme si obzerali knižky na policiach, pani učiteľka nám čítala popletené rozprávky.

Š.T., 2. A

Členovia pedagogického klubu vypracovali Koncepčný zámer rozvoja čitateľskej gramotnosti, ktorý je súčasťou Hlavných úloh školy:

- V rámci anglického jazyka aplikovať komunikatívno-zážitkový model vyučovania, ktorý vychádza z projektu Efektívne stratégie učenia sa v 1. a 5. ročníku.
- Zamerať sa na skvalitňovanie úrovne čítania s porozumením, a tým zvýšiť samovzdelávacie kompetencie žiakov vo všetkých predmetoch.
- Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre, organizovať súťaže v čitateľských zručnostiach a popoludňajšie aktivity v ŠKD, vytvoriť – inovovať a využívať na chodbe čitateľský domček.
- Podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti.
- Podporovať spoluprácu škôl v rámci rôznych projektov v oblasti čitateľskej gramotnosti.
- Zamerať sa na zvýšenie motivácie žiakov formou hodnotenia, sebahodnotenia žiakov.
- Zamerať sa na skvalitňovanie čitateľskej gramotnosti žiakov a matematických prírodovedných spôsobilostí.
- Umožniť všetkým žiakom získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych a písomných spôsobilostí, využívania IKT, komunikácie v slovenskom a cudzom jazyku, matematickej a finančnej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied, sociálnej, občianskej a kultúrnej oblasti.
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v jazykoch, venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa a schopnosti jednotlivca.
- Pri vyučovaní jazyka používať moderné učebnice a doplnkové výukové prostriedky k nim.
- Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť a účinne riešiť problémy.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Mária Kvaková
12. Dátum	2.2.2021
13. Podpis	<i>Mária</i>
14. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Miroslav Kvak
15. Dátum	2.2.2021
16. Podpis	<i>Miroslav</i>

Pokyny k vyplneniu Písomného výstupu pedagogického klubu:

Písomný výstup zahrňuje napr. osvedčenú pedagogickú prax, analýzu s odporúčaniami, správu s odporúčaniami. Vypracováva sa jeden písomný výstup za polrok.

1. V riadku Prioritná os – Vzdelávanie
2. V riadku špecifický cieľ – riadok bude vyplnený v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP
3. V riadku Prijímateľ - uvedie sa názov prijímateľa podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len "zmluva o NFP")
4. V riadku Názov projektu - uvedie sa úplný názov projektu podľa zmluvy NFP, nepoužíva sa skrátený názov projektu
5. V riadku Kód projektu ITMS2014+ - uvedie sa kód projektu podľa zmluvy NFP
6. V riadku Názov pedagogického klubu (ďalej aj „klub“) – uvedie sa celý názov klubu
7. V riadku Meno koordinátora pedagogického klubu – uvedie sa celé meno a priezvisko koordinátora klubu
8. V riadku Školský polrok - výber z dvoch možností – vypracuje sa za každý polrok zvlášť
 - september RRRR – január RRRR
 - február RRRR – jún RRRR
9. V riadku Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy – uvedie sa odkaz / link na webovú stránku, kde je písomný výstup zverejnený
10. V tabuľkách Úvod, Jadro a Záver sa popíše výstup v požadovanej štruktúre
11. V riadku Vypracoval – uvedie sa celé meno a priezvisko osoby/osôb (členov klubu), ktorá písomný výstup vypracovala
12. V riadku Dátum – uvedie sa dátum vypracovania písomného výstupu
13. V riadku Podpis – osoba/osoby, ktorá písomný výstup vypracovala sa vlastnoručne podpíše
14. V riadku Schválil - uvedie sa celé meno a priezvisko osoby, ktorá písomný výstup schválila (koordinátor klubu/vedúci klubu učiteľov)
15. V riadku Dátum – uvedie sa dátum schválenia písomného výstupu
16. V riadku Podpis – osoba, ktorá písomný výstup schválila sa vlastnoručne podpíše.